

Centrālā finanšu un līgumu aģentūra

Atbildes uz jautājumiem

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 2.1.3. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, risku novēršanu un noturību pret katastrofām”

2.1.3.1. pasākuma “Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām” pirmajā kārtā

Izmantotie saīsinājumi:

Atlases nolikums – Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 2.1.3. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, risku novēršanu un noturību pret katastrofām” 2.1.3.1. pasākuma “Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām” pirmās kārtas projektu iesniegumu atlases nolikums (pieejams: <https://www.cfla.gov.lv/lv/2-1-3-1-k-1>)

Aģentūra – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra

VARAM – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds

KPVIS – Projektu portāls (Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēma): <https://projekti.cfla.gov.lv>

MK noteikumi – Ministru kabineta 2024. gada 7. maija noteikumi Nr. 284 “Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 2.1.3. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, risku novēršanu un noturību pret katastrofām” 2.1.3.1. pasākuma “Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām” pirmās kārtas projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” (pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/351827>)

Pasākums – Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 2.1.3. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt pielāgošanos klimata pārmaiņām, risku novēršanu un noturību pret katastrofām” 2.1.3.1. pasākuma “Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām” pirmā kārtā

Saturs

1. Vispārīgi jautājumi.....	2
2. Darbību un izmaksu attiecināmība.....	5
3. Projekta iesnieguma aizpildīšana un pievienojamie dokumenti	13
4. Vērtēšana un lēmumu pieņemšana.....	15
5. Īstenošanas nosacījumi.....	17

Nr.p.k.	Jautājums	Atbilde
1. Vispārīgi jautājumi		
1.1.	MK noteikumu 15. punkts nosaka, ka no vienas pašvaldības var iesniegt tikai vienu projekta iesniegumu. Bet vai vienā projektā var paredzēt vairākus objektus, kuros tiks īstenotas aktivitātes?	Jā, vienā projektā var tikt ietvertas gan vairākas aktivitātes, gan vairākas īstenošanas vietas. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
1.2.	Vai projektā atļauts kombinēt vairākus mērķus – piemēram, apvienot MK noteikumu 24.1.4. apakšpunktā noteiktās darbības un MK noteikumu 24.4. vai 24.5. apakšpunktā noteiktās darbības? Vai ir jāizvēlas tikai viens no tiem?	Jums ir iespēja apvienot un īstenot pēc iespējas vairāk darbību, tādējādi uzlabojot pašvaldības un iedzīvotāju spēju pielāgoties klimata pārmaiņām. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
1.3.	Meliorācijas sistēma nav iekļauta meliorācijas reģistrā, bet dabā eksistē teritorijā, ko valstspilsēta kādu laiku atpakaļ ir pārņēmusi no novada. Vai ir iespējams pieteikt projektam dabā eksistējošu, taču reģistrā neiekļautu meliorācijas sistēmu?	Atbilstoši Meliorācijas likumam tikai meliorācijas kadastra informācijas sistēmā reģistrētai meliorācijas sistēmai var veikt būvniecības darbus (avots: https://www.zm.gov.lv/lv/jaunums/melioracijas-sistemam-bus-jabut-registretam-melioracijas-kadastra). Ņemot vērā, ka projekta iesniegumu vērtēšanas kritēriju piemērošanas metodika (atlases nolikuma 2. pielikums) neparedz pārbaudīt, vai projektā iekļautās meliorācijas sistēmas ir iekļautas meliorācijas kadastra informācijas sistēmā, aģentūra šo jautājumu nevērtēs, bet vienlaikus aģentūrai ir jāspēj pārliecināties par plānoto darbību atbilstību MK noteikumu 24.1.1. un 24.1.2. apakšpunktā minētajām darbībām, kā arī par projekta iesniedzēja tiesībām veikt plānotos darbus konkrētajā teritorijā – t.i., šajā gadījumā darbības veicamas pašvaldības īpašumā esošās meliorācijas sistēmās vai pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmās (tikai gadījumā, ja ir saņemts meliorācijas sistēmu projektēšanas vai upju un jūras hidrotehnisko būvju projektēšanas jomā sertificēta būvspeciālista atzinums par to, ka pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu ietekmē pali vai vēja radīti ūdens uzplūdi teritorijās gar jūras krastu un upju grīvās). Gadījumā, ja darbības plānotas pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmās, jānodrošina, ka, ja darbi tiek veikti bez būvniecības procesa, finansējuma saņēmējam ir bezatlīdzības turējuma (piemēram, slēdzot patapinājuma līgumu) tiesības uz tām zemes vienību daļām, kurās tiks veiktas projekta darbības, bet, ja ar būvniecības procesu – jābūt spēkā esošai apbūves tiesībai uz visām zemes vienību daļām, kurās tiks veiktas būvniecības darbības. Ir jāievēro MK noteikumos noteiktie īpašumtiesību nosacījumi (MK noteikumu 39. punkts attiecībā uz tiesību nemainīšanu), kā arī tie jāsauglabā projekta dzīves cikla laikā. Projekta iesniedzējam jānodrošina projekta rezultātu ilgtspēja atbilstoši MK noteikumu 20. punktam. Pasākumā netiek atbalstīta jaunu meliorācijas sistēmu izbūve, arī meliorācijas sistēmu atjaunošana lauksaimniecības vai meža zemēs (MK noteikumu 26. punkts). Veicot darbības (pārbūvi) aizsargjoslās (piemēram, tiek šķērsotas citu īpašnieku zemes vienības) Apgrūtināmo teritoriju informācijas sistēmā ir jābūt redzamam apgrūtinājumam par labu finansējuma saņēmējam, kā arī projekta iesniegumam jāpievieno dokumenti, kas apliecina, ka aizsargjoslas

		paplašināšanas gadījumā ar nekustamā īpašuma (vai nekustamo īpašumu) īpašnieku(-iem) ir saskaņotas projekta darbības. Aicinām izvērtēt, vai šie nosacījumi izpildās – šādā gadījumā netiek paredzēts, ka meliorācijas sistēmai jābūt norādītai Meliorācijas kadastra informācijas sistēmā. <i>Publicēts 26.08.2024., papildināts 10.09.2024.</i>
1.4.	Pašvaldības attīstības programmas investīciju plānā ir iekļauta vidēja termiņa prioritāte “Klimatneitralitāte”, kurā ietverts rīcības virziens “Klimata pārmaiņām pielāgotas vides veidošana” ar uzdevumu “Sekmēt pielāgošanos klimata pārmaiņām”. Savukārt attīstības programmas esošās situācijas aprakstā un stratēģiskajā daļā nav atsevišķas klimata nodaļas vai stratēģijas, bet ir tikai 1-2 teikumi par klimata mērķu nozīmīgumu novadā. Vai tas ir pietiekoši, lai mēs kvalificētos pasākumam?	Ņemot vērā, ka pasākuma ietvaros sasniedzamais rezultāts tostarp ir arī īstenotas darbības 15 valsts un pašvaldību līmeņa stratēģijās, kas koncentrējas uz pielāgošanos klimata pārmaiņām (pirmajā atlases kārtā līdz 2027. gada 31. decembrim īstenotas darbības no vismaz 10 pašvaldību stratēģijām), ir būtiski nodrošināt korektu projekta iekļaušanu pašvaldību attīstības programmās (t.sk., stratēģijās, lai pielāgotos klimata pārmaiņām, kas ir daļa no pašvaldības attīstības programmas). Ir svarīgi skaidrot projekta nepieciešamības pamatojumu pēc būtības, aprakstot esošo situāciju, tostarp ar klimatu raksturojošiem rādītājiem, un iemeslus darbību veikšanai pašvaldības attīstības programmas pašreizējās situācijas analīzē (pastāvīgi aktualizējama daļa). Tāpat nepieciešams pašvaldības attīstības programmas stratēģiskajā daļā iekļaut prioritātes, mērķus un/vai rīcībpolitiku sasaistē ar projektā plānotajām darbībām un klimata pārmaiņu situāciju gan nākotnē, gan šobrīd (nepieciešama pilna attīstības programmas aktualizācija). Lai izpildītu MK noteikumu 8. un 23. punktā noteikto, projektu ar plānotajiem sasniedzamajiem rezultātiem, finansējuma apjomu un avotu nepieciešams iekļaut arī investīciju plānā (apstiprina ar domes lēmumu). Attiecīgi, piemēram, ja projekts paredz lietusūdens savākšanas sistēmu atjaunošanu, t.sk., ar “zaļās” infrastruktūras elementiem: 1) pašreizējās situācijas analīzē nepieciešams aprakstīt, piemēram, esošo pašvaldības lietusūdens savākšanas infrastruktūru, nokrišņu daudzumu, lietus radītu plūdu situācijas pagātnē, nākotnes riskus un iezīmēt problemātiku, konkrēti identificējot projekta atrašanās vietu, projektā plānotās darbības un ietekmes areālu; 2) stratēģiskajā daļā nepieciešams iekļaut atbilstošās prioritātes/mērķus, rezultātus, lai pielāgotos klimata pārmaiņām, t.sk., samazinātu riskus, plūdu apjomus, novadīšanu uz attīrīšanas sistēmām; 3) investīciju plānā nepieciešams norādīt projekta nosaukumu, sasaisti ar attīstības programmas stratēģisko daļu, atbildīgo struktūrvienību vai institūciju par projekta īstenošanu, indikatīvo finansējumu, t.sk., ES, sasniedzamo rezultātu, kā arī īstenošanas termiņu. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
1.5.	Kā var izpildīt Jaunā Eiropas “Bauhaus” principus, ja netiek būvēta ēka, bet tiek sakārtota lietus ūdens novades sistēma un ierīkoti brīvkrāni?	Atbilstoši “estētikas” kritērijam – iekļaujot projekta izstrādē arhitektu vai telpiskās attīstības plānotāju un organizējot projekta ideju vērtēšanas komisijas sēdi un “ilgtspējas” kritērijam – izmantojot dabā balstītus risinājumus mērķa sasniegšanai. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
1.6.	Kā izpildīt un vai ir jāizpilda Jaunā Eiropas “Bauhaus” principi, ja projektā pērk un uzstāda iekārtas un darbus veic ar pakalpojuma līgumiem, bet neveic būvdarbus?	Projekta iesniedzējs var pamatot, ka nav iespējams piemērot Jaunā Eiropas “Bauhaus” principus, piemēram, izteikti tehnisku darbību gadījumā (ūdenstilpju tīrīšana, glābšanas laivu iepirkšana utt.).

		<i>Publicēts 26.08.2024.</i>
1.7.	Ja tiek plānota zaļo risinājumu izveide, kā varētu piemērot Jaunā Eiropas “Bauhaus” principu “iekļautība”?	Projekta iesniegumā aprakstot, kā zaļā risinājuma izveide veicinās vietējās kopienas piederības sajūtu un nodrošinās vides pieejamību (piemēram, izveidotie risinājumi neapgrūtina pārvietošanos ar bērnu vai invalīdu ratiņiem), projektā iekļaujot vismaz vienu praktisku risinājumu universāla dizaina principu piemērošanā, kā arī var konsultēties ar vides pieejamības ekspertiem. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
1.8.	Vai obligāti projektā ir jāizpilda abi rādītāji – gan “zaļā infrastruktūra” (ha), gan “jaunizveidota vai nostiprināta piekrastes joslas un upju un ezeru krastu aizsardzība pret plūdiem” (km)?	Nē, projektā nav obligāti jāizpilda abi šie rādītāji. Var tikt izpildīts tikai viens no šiem rādītājiem vai pat neviens, ja tiek izpildīts iznākuma rādītājs “nacionālās un vietējās stratēģijas, kas vērstas uz pielāgošanos klimata pārmaiņām”. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
1.9.	Kādas kvalifikācijas prasības noteikt Izmaksu un ieguvumu analīzes izstrādātājam, sagatavojot iepirkumu?	Iesakām pretendenta pieredzi vērtēt, ņemot vērā atbilstoši atlases nolikuma prasībām sagatavotu, iesniegtu un apstiprinātu projekta izmaksu un ieguvumu analīžu skaitu, to papildinot ar projekta mērogu, lai ar iepirkumu tiktu atlasīti pretendenti ar pieredzi atbilstoša mēroga izmaksu un ieguvumu analīžu veikšanā. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
1.10.	Vai darbībai “meliorācijas sistēmu atjaunošana un pārbūve” var piesaistīt iznākuma rādītāju ““zaļā” infrastruktūra, kas izveidota vai jaunināta nolūkā pielāgoties klimata pārmaiņām”?	Meliorācijas sistēmu atjaunošana un pārbūve nav uzskatāma par “zaļo” infrastruktūru, izņemot, ja atjaunošanas vai pārbūves rezultātā tiek izveidoti videi draudzīgi meliorācijas sistēmas elementi, piemēram, akmeņu krāvumi, meandrēti posmi, mākslīgie mitrāji u.tml., un pamatots izvēlētais risinājuma veids un piemērotība, pielāgojoties klimata pārmaiņām. Tādā gadījumā platību, ko aizņem videi draudzīgi meliorācijas sistēmas elementi var attiecināt uz rādītāja ““zaļā” infrastruktūra, kas izveidota vai jaunināta nolūkā pielāgoties klimata pārmaiņām” projektā sasniedzamo vērtību (ha). Taču šajā gadījumā darbības “meliorācijas sistēmu atjaunošana un pārbūve” izmaksas netiks ņemtas vērā kvalitātes kritērijā Nr. 4.1 “Projekta efektivitāte” piešķiramo punktu aprēķinā, ņemot vērā, ka izmaksu aprēķināšana tikai atsevišķiem meliorācijas sistēmas elementiem varētu būt problemātiska. <i>Publicēts 10.09.2024.</i>
1.11.	Projektā ir paredzētas darbības pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmās un darbi tiks veikti ar būvniecības procesu. Vai šajā gadījumā pašvaldībai ir jābūt nostiprinātām apbūves tiesībām uz visām zemes vienību daļām? Pašvaldības tiesības piedalīties pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā un tiesības segt pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvdarbu izmaksas pie noteiktiem nosacījumiem jau nosaka Ministru kabineta 2015. gada 7. jūlija noteikumi Nr. 378 “Meliorācijas sistēmas būvniecības,	MK noteikumu Nr. 378 3. punkts nosaka atsevišķus gadījumus, kuros pašvaldība var piedalīties pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā. MK noteikumi Nr. 378 nenosaka, ka pašvaldībai ir jāpiedalās pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas sakārtošanā. Šajā pasākumā nav paredzēts piešķirt komercdarbības atbalstu (izņemot komercdarbības atbalstu sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam, kas projektos piesaistāms kā sadarbības partneris atsevišķos gadījumos), lai pašvaldībām būtu iespējams ar augstāko šajā pasākumā iespējamo Eiropas Savienības fondu atbalsta likmi īstenot projektus, kas sekmētu pielāgošanos klimata pārmaiņām. Lai šo pasākumu varētu īstenot bez komercdarbības atbalsta, būtisks priekšnosacījums ir infrastruktūras publiskā pieejamība visā projekta dzīves cikla laikā. Lai nodrošinātu projekta atbilstību pasākuma nosacījumiem, gan atbildīgajai iestādei (VARAM), gan Aģentūrai, gan arī vadošajai iestādei (Finanšu ministrijai) ir jāvar

	ekspluatācijas un uzturēšanas izmaksu aprēķināšanas, sadales un norēķinu kārtība un kārtība, kādā pašvaldība piedalās pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecībā, ekspluatācijā un uzturēšanā, kā arī minēto izmaksu segšanā” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 378). Lūdzam, izskaidrot šī pasākuma prasību par apbūves tiesību nostiprināšanu, ja šobrīd pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmās ir atļauta šo sistēmu uzturēšana un būvniecība MK noteikumu Nr. 378 izpratnē. Apbūves tiesība faktiski nozīmēs, ka bez saskaņošanas ar visiem privātpašniekiem darbības nemaz netiks atļautas, jo apbūves tiesību var nostiprināt tikai ar īpašnieka atļauju.	gūt pārliecība, ka Eiropas Savienības fondu līdzekļi konkrētajā projektā tiek piešķirti atbilstoši pasākuma nosacījumiem (tai skaitā netiek piešķirts nelikumīgs komercdarbības atbalsts). Savukārt pašvaldībai, neiegūstot tiesības veikt darbības svešā īpašumā (šajā gadījumā – būvniecības darbības, attiecīgi apbūves tiesību), un veicot šīs darbības citas personas privātpašumā, kas pēc savas būtības var nebūt publiski pieejams, tiek pārkāpti pasākuma nosacījumi gan attiecībā uz komercdarbības atbalsta piešķiršanu, gan infrastruktūras publisko pieejamību, gan pašvaldības pienākumu uzturēt projekta rezultātus projekta dzīves cikla laikā. Ņemot vērā, ka Meliorācijas likuma 22.¹ pants nosaka, ka pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas būvniecību, ekspluatāciju un uzturēšanu nodrošina attiecīgās zemes īpašnieki vai tiesiskie valdītāji, būtiski ir ievērot to, ka primāri zemes īpašniekiem vai valdītājiem ir jānodrošina šo sistēmu sakārtošana. Lemjot par Eiropas Savienības fondu līdzekļu piešķiršanu, atbildīgajai iestādei ir jāievēro Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums, attiecīgi darbības, kuras pašvaldība faktiski veiktu svešā īpašumā bez tiesībām tās veikt, nav atbalstāmas. Tādēļ tika izveidots risinājums, kurā pašvaldība, iegūstot apbūves tiesību, var izpildīt pasākuma īstenošanai nepieciešamos nosacījumus un tos saglabāt projekta dzīves cikla laikā. Atbildot par to, kā tiek piemēroti MK noteikumi Nr. 378 attiecībā uz pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmām – MK noteikumi nosaka šī pasākuma nosacījumus, kas nav pretrunā ne ar Meliorācijas likuma 22.¹ pantā noteikto, ne ar jau minētajiem MK noteikumiem Nr. 378, taču jāņem vērā, ka, īstenojot Eiropas Savienības fondu projektus, tiek noteikti stingrāki nosacījumi, kas nepieciešami publisko līdzekļu izšķērdēšanas novēršanas un atbilstošas komercdarbības atbalsta piešķiršanas nodrošināšanai. Tādēļ šajā pasākumā, ja ir plānotas būvniecības darbības pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmās, ir jābūt nostiprinātām apbūves tiesībām uz visām citu īpašnieku skartajām zemes vienību daļām, neatkarīgi no to skaita. Ja šādas tiesības netiek nodrošinātas, būvniecības darbības nebūs iespējams veikt. Būvniecības darbības varēs veikt pašvaldības meliorācijas sistēmās, kas ir īpašumā pašvaldībai. <i>Publicēts 10.09.2024.</i>
2. Darbību un izmaksu attiecināmība		
2.1.	Kādus pasākumus var realizēt atbilstoši MK noteikumu 24.2. apakšpunktam (kompleksi risinājumi, lai veicinātu applūstošo teritoriju, erozijai pakļautu ūdenstilpju un ūdensteču krasta un peldvietu noturību pret klimata pārmaiņām (iekļaujot pasākumus civilās aizsardzības stiprināšanai)))? Vai ir jāizpildās visiem nosacījumiem – gan applūstoša teritorija, gan pakļauta erozijai? Vai atbilstoši MK noteikumu 24.2.2. apakšpunktam (peldvietu vides	MK noteikumu 24.2. apakšpunktā ir uzskaitītas teritorijas, kurās var veikt darbības, lai stiprinātu noturību pret klimata pārmaiņām, un šīs teritorijas ir: 1) applūstošas teritorijas; 2) krasta erozijai pakļautas ūdenstilpnes un ūdenstece; 3) peldvietas. Nav jāizpildās visiem trīs nosacījumiem par konkrētu teritoriju vienlaicīgi, uz teritoriju var attiekties tikai viens no tiem.

	kvalitātes uzlabošana, veicinot krasta noturību un organizējot apmeklētāju plūsmu) var plānot pasākumus peldvietās, kas neatrodas applūstošā teritorijā un nav pakļautas erozijas riskam?	Projektā var tikt plānoti pasākumi peldvietas vides kvalitātes uzlabošanai atbilstoši MK noteikumu 24.2.2. apakšpunktam arī peldvietās, kas neatrodas applūstošā teritorijā un nav pakļautas erozijas riskam. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.2.	Kādas aktivitātes plānots atbalstīt peldvietu vides kvalitātes uzlabošanai, veicinot krasta noturību un organizējot apmeklētāju plūsmu, atbilstoši MK noteikumu 24.2.2. apakšpunktam ? Šajās aktivitātēs ir jāiekļauj arī pasākumus civilās aizsardzības stiprināšanai atbilstoši MK noteikumu 24.2. apakšpunktam . Kādi būtu piemēri pasākumiem civilās aizsardzības stiprināšanai?	Atbalstāmās darbības atbilstoši MK noteikumu 24.2.2. apakšpunktam ir krastu stiprināšana, attīrīšana un apmeklētāju plūsmas novirzīšana peldvietā tā, lai veicinātu krasta noturību un nenotiktu erozija. Peldvietu ir iespējams labiekārtot, padarot to pieejamāku un patīkamāku apmeklētājiem, piemēram, laipu, atkritumu tvertņu, soliņu izvietošana, piekļūšanas peldvietai labiekārtošana, pludmales veidošana un nosargāšana pret eroziju u.tml. Civilās aizsardzības pasākumi ir darbības, kas nodrošina sabiedrības drošību peldvietās un to tuvumā, piemēram, brīdinājuma zīmes, bojas, glābšanas peldriņķu izvietošana un cits glābšanas un drošības aprīkojums. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.3.	Kādus pasākumus var īstenot atbilstoši MK noteikumu 24.5. apakšpunktam (ar pielāgošanos klimata pārmaiņām saistīta civilās aizsardzības nodrošinājuma iegāde un izveide)?	MK noteikumu anotācijas sadaļā “Atbalstāmās darbības un attiecināmās izmaksas” ir plašs uzskaitījums ar atbalstāmo darbību piemēriem civilās aizsardzības stiprināšanai, piemēram, glābšanas laivas, sūkņi plūdu mazināšanai, aprīkojums – cirvji, norobežojošas bonas, teltis, cirtņi, IT sistēmas izveidošana iedzīvotāju apziņošanai, “zilā” infrastruktūra ugunsdzēsības vajadzībām, civilās aizsardzības transportlīdzekļu iegāde un pielāgošana un citas. Minētie piemēri nav limitējoši un ir iespējams iegādāties un izveidot arī citu civilās aizsardzības nodrošinājumu, pamatojot tā nepieciešamību, lai pielāgotos klimata pārmaiņu riskiem. Norādām, ka iegādātais aprīkojums ir izmantojams tikai civilai aizsardzībai. <i>Publicēts 26.08.2024., papildināts 10.09.2024.</i>
2.4.	Vai atbilstoši MK noteikumu 24.3.5. apakšpunktam (mitrāju veidošana pilsētu un apdzīvotu vietu teritorijās) var veidot mitrāju teritorijā, kas tikai robežojas ar apdzīvotu vietu, bet neatrodas tajā?	Nē, mitrāju veidošana šajā pasākumā ir atbalstāma tikai pilsētu un apdzīvotu vietu teritorijās. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.5.	Vai pašvaldība var plānot darbības atbilstoši MK noteikumu 24.4. apakšpunktam (vētru postījumu mazināšanas infrastruktūras (t.sk. “zaļās” infrastruktūras) un aprīkojuma iegāde un izveide) arī tad, ja atbilstoši pašvaldību klimatiskajam raksturojumam konkrētajā pašvaldībā nav liela vētru postījumu riska?	Pašvaldību klimatiskajā raksturojumā nav izdalīts parametrs, kas raksturotu vētru postījumu risku, tādēļ pasākumus atbilstoši MK noteikumu 24.4. apakšpunktam var īstenot jebkurā pašvaldībā. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.6.	Pašvaldībai ir ideja attīrīt un izveidot mitrāju piesārņotā dīķī, kas kalpo ūdens savākšanai stiprās lietussgāzēs, bet šobrīd ir aizaudzis, piesārņots un nav izmantojams peldēšanai, kā tas bija agrākos laikos. Vai mitrāja izveidošana būtu atbalstāma saskaņā ar MK noteikumu 24.1.4. apakšpunktu (esošo ūdensteču	Būtu nepieciešams specificēt piesārņojuma veidu, no kā būtu secināmas darbības, kas jāveic, lai piesārņojumu mazinātu un likvidētu. Šajā pasākumā nav atbalstāma piesārņotu vietu sanācija. Pēc apraksta secināms, ka, iespējams, piesārņojums ir papildu barības vielu nonākšana dīķī, kā rezultātā tas ir aizaudzis un uz to var attiecināt MK noteikumu 24.1.4. apakšpunktu (esošo ūdensteču un ūdenstilpju tīrīšana un dabiskošana, ja projekta iesniegumā ir pamatots, kā tiks nodrošināta ilgtermiņa ietekme un ievērotas prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos vides aizsardzības jomā), lai veiktu tā tīrīšanu.

	un ūdenstilpju tīrīšana un dabiskošana), ja projekta iesniegumā ir pamatots, kā tiks nodrošināta ilgtermiņa ietekme un ievērotas prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos vides aizsardzības jomā, jo atbilstoši MK noteikumu 24.3.5. apakšpunktam (mitrāju veidošana pilsētu un apdzīvotu vietu teritorijās) objekts nekvalificējas (tas robežojas ar apdzīvotu vietu, bet neatrodas apdzīvotā vietā).	Mitrāja veidošana šajā pasākumā ir atbalstāma tikai apdzīvotās vietās. Bet, ja tiek pamatota mitrāja izveidošanas ilgtermiņa ietekme uz konkrētas ūdensteces/ūdenstilpes ekoloģiskās kvalitātes nodrošināšanu un tā ietekmi uz ūdensteces/ūdenstilpes dabiskošanu, īstenojot klimata ietekmju mazināšanu, mitrāja izveide ir atbalstāma sasaistot to ar ūdensteces/ūdenstilpes dabiskošanu, kas minēta MK noteikumu 24.1.4. apakšpunktā. Ja ir plānots atjaunot pludmali šajā dīķī, ja konkrētajā dīķī iepriekš jau ir bijusi peldvieta, to ir iespējams pamatot ar apmeklētāju plūsmas organizēšanu atbilstoši MK noteikumu 24.2.2. apakšpunktam (peldvietu vides kvalitātes uzlabošana, veicinot krasta noturību un organizējot apmeklētāju plūsmu). Peldvietu labiekārtošanai pieejams finansējums līdz 10% no kopējām attiecināmajām izmaksām atbilstoši MK noteikumu 28.5. apakšpunktam. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.7.	Kādi būtu piemēri atbalstāmām aktivitātēm atbilstoši MK noteikumu 24.4. apakšpunktam (vētru postījumu mazinošas infrastruktūras (t.sk. “zaļās” infrastruktūras) un aprīkojuma iegāde un izveide)?	Ar vētru mazinošu infrastruktūru saprotami risinājumi vēja ātruma mazināšanai, kas var būt, piemēram, “zaļās” aizsargsienas, lai mazinātu vēja “koridorus” un pasargātu no vēja radītas erozijas, kā arī nojumes publikās vietās, kur cilvēkiem patverties, lai pasargātos no vēja postījumiem, reizē arī pērkona negaisa un krusas. Atbalstāmi būs arī risinājumi vējuzplūdu iespējamo draudu mazināšanai, t.sk., izmantojot “zaļo infrastruktūru”. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.8.	Vai meliorācijas sistēmas atjaunošanas un pārbūves ietvaros projektā var tikt paredzēta jauna grāvja izbūve?	Pasākumā netiek atbalstīta jaunas meliorācijas sistēmas izbūve (MK noteikumu 26. punkts). Jauns meliorācijas grāvis var tikt atbalstīts tikai tad, ja projekta iesniegumā ir sniegts pamatojums, ka jauna grāvja izbūve notiks esošās meliorācijas sistēmas atjaunošanas vai pārbūves ietvaros. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.9.	Vai šajā pasākumā ir atbalstāmas darbības ūdenssaimniecību attīrīšanas iekārtu modernizācijai?	Nē, šādas darbības nav atbalstāmas, tas nav šī pasākuma mērķis. Aicinām apsvērt iespēju īstenot projektu 2.2.1.1. pasākuma “Notekūdeņu un to dūņu apsaimniekošanas sistēmas attīstība piesārņojuma samazināšanai” pirmajā kārtā (plašāka informācija: https://www.cfla.gov.lv/lv/2-2-1-1-k-1) un 2.1.1.6. pasākuma “Pašvaldību ēku energoefektivitātes paaugstināšana” otrajā kārtā (plašāka informācija: https://www.varam.gov.lv/lv/pasvaldibu-eku-energoefektivitates-paaugstinasana). <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.10.	Vai ir atbalstāma dzeramā ūdens krāna ierīkošana, piesaistot sadarbības partneri – ūdens saimniecības uzņēmumu?	Jā, brīvkrāna ierīkošanai piesaistāms sadarbības partneris. Šim sadarbības partnerim ir jābūt sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam, kurš ar pašvaldību ir noslēdzis pakalpojuma līgumu. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.11.	Kā atspoguļot projektā to, ka daļa no projektā plānotajām darbībām notiks daudzdzīvokļu ēkām pieguļošā kopīpašuma teritorijā?	Darbības šajā pasākumā iespējams veikt tikai publiski pieejamās teritorijās – tās nevar veikt privātipašumos, kas finansējuma saņēmējam nav īpašumā, valdījumā vai bezatlīdzības turējumā, vai nekustamajā īpašumā, uz kuru finansējuma saņēmējam nebūtu apbūves tiesība. Tādējādi, lai veiktu

		būvniecības darbības kopīpašuma teritorijā, finansējuma saņēmējam ir jābūt spēkā esošai apbūves tiesībai uz šo teritoriju uz visu projekta dzīves ciklu, kā arī finansējuma saņēmējam būs jānodrošina projekta rezultātu ilgtspēja visu projekta dzīves ciklu, kas noteikts atbilstoši MK noteikumu 20. punktam. <i>Publicēts 26.08.2024., papildināts 10.09.2024.</i>
2.12.	Vai, izbūvējot “zaļo” infrastruktūru, gājēju, skrējēju un velo braucēju taka ir “pelēkā” infrastruktūra un vai tā tiks atbalstīta projekta ietvaros?	Gājēju, skrējēju un velo braucēju celiņi uzskatāmi par “pelēko” infrastruktūru, bet šajā pasākumā ceļu infrastruktūras attīstīšana nav atbalstāma darbība. <u>Iznēmums!</u> Celiņus var iekļaut projekta teritorijas labiekārtošanas darbos, nepārsniedzot 10% no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām (MK noteikumu 28.1.2. apakšpunkts), t.i., tās projektā var būt kā atsevišķu labiekārtojuma elementu (piemēram, soliņu, celiņu u.c.) izveides izmaksas, tai skaitā tilta gājēju vai velosipēdu, vai apvienoto gājēju un velosipēdu tilta izbūves izmaksas, labiekārtojot parka, skvēra vai citas projekta ietvaros attīstāmās teritorijas daļu. <u>Iznēmums!</u> Celiņu izbūve var tikt iekļauta projektā, ja celiņiem tiek veikta ūdens necaurlaidīga zemes seguma aizstāšana ar ūdens caurlaidīgu segumu, un, ja projekta iesniegumā ir pamatots, kā tiks sekmēta pielāgošanās klimata pārmaiņām (MK noteikumu 24.1.7. apakšpunkts). <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.13.	Vai projekta ietvaros grants celiņu ierīkošana būs atbalstāmā darbība? To izbūve ir paredzēta kopā ar upes krastu stiprināšanu, paredzot tiem ģeotekstila ieklāšanu.	Lai celiņu izbūve būtu atbalstāma, tai ir jābūt projektā izveidojamās “zaļās” infrastruktūras elementam, t.i., projekta iesniegumā ir jāpamato, kā seguma izvēle saistāma ar ūdens noteces aizkavēšanu (kā šis risinājums darbojas, lai samazinātu, piemēram, šajā gadījumā krasta erozijas risku). Aicinām izskatīt Vadlīnijas ilgtspējīgai lietus ūdeņu apsaimniekošanas risinājumu izmantošanai vai konsultēties ar nozares ekspertiem atbilstošākā seguma izvēlē konkrētajā projektā. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.14.	Vai būs pieejams finansējums piekļuves vietu izveidei pašvaldībām (jūrai, upēm, ezeriem)?	Labiekārtošanas darbībām, tostarp peldvietu labiekārtošanai, pieejams finansējums līdz 10% no kopējām attiecināmajām izmaksām, un civilajai aizsardzībai paredzēts finansējums, nepārsniedzot 10% no kopējām attiecināmajām izmaksām (MK noteikumu 28.1.2. un 28.4. apakšpunkts). Vētru postījumu mazinoša infrastruktūra (t. sk., “zaļā” infrastruktūra) un aprīkojums (jūras krastiem) – projektā var tikt paredzēts bez izmaksu ierobežojuma, ja projekta iesniegumā ir pamatots, kā tiks sekmēta pielāgošanās klimata pārmaiņām. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.15.	Vai spēkā esošai apbūves tiesībai ir jābūt uz visām zemes vienību daļām?	Jā, apbūves tiesībām ir jābūt uz visām zemes vienību daļām, kurās tiks veikta būvniecība, neatkarīgi no to skaita. Ja darbi tiek veikti bez būvniecības, nepieciešams bezatlīdzības turējums uz visām attiecīgajām zemes vienību daļām. Šāda prasība nepieciešama rezultātu ilgtspējas nodrošināšanai, kā arī, lai atbalsts netiktu sniegts darbībām, kurām atbalsts klasificējams kā komercdarbības atbalsts.

		<i>Publicēts 26.08.2024., papildināts 10.09.2024.</i>
2.16.	Vai apbūves tiesībai ir jābūt nostiprinātai Zemesgrāmatā par katru īpašumu līdz projekta iesniegšanai?	Lai varētu veikt būvdarbus, apbūves tiesībai ir jābūt nostiprinātai Zemesgrāmatā līdz projekta darbību uzsākšanai. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.17.	Vai apbūves tiesības noformēšanas izmaksas varēs iekļaut projekta attiecināmajās izmaksās?	Nē, šajā pasākumā tās nav attiecināmās izmaksas. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.18.	Kādiem civilās aizsardzības pasākumiem būs pieejams finansējums pašvaldībām (ugunsdrošības pasākumu ieviešanai meža masīvos, lai uzlabotu glābšanas dienestu piekļuvi ugunsgrēka vietām)?	Civilās aizsardzības nodrošinājuma iegādei un izveidei , kas palīdz pašvaldībām pielāgoties klimata pārmaiņām un palielināt noturību pret katastrofām, kā arī novērst riskus, kas saistīti ar klimata pārmaiņām. Projektā plānotajām darbībām ir jāsekmē pielāgošanās klimata pārmaiņām Civilās aizsardzības aprīkojumam un darbībām nav ierobežojuma attiecībā uz to izmantošanas vietu, pamatojot to nepieciešamību ar pielāgošanos klimata riskiem, kā piemēram, biežākiem meža ugunsgrēkiem. Vienlaikus norādām, ka iegādātais aprīkojums un izveidotā infrastruktūra ir izmantojams tikai civilai aizsardzībai. <i>Publicēts 26.08.2024., papildināts 10.09.2024.</i>
2.19.	Kādi pasākumi varētu tikt paredzēti, lai pielāgotos aukstuma viļņiem un sniega riskam?	Aukstuma viļņi ir saistīti ar ledus veidošanos ūdenstilpēs un ūdenstecēs, kas var veidot ledus krājumus, tādējādi ierobežojot ūdens plūsmu. To kušanas ūdeņi var appludināt blakus esošās teritorijas, vienlaikus ledus segas biezuma samazināšanās pēc aukstuma viļņa beigām var radīt bīstamību cilvēkiem atrasties uz ledus. Aukstuma periodiem mijoties ar siltākām dienām, pastāv krastu erozijas risks temperatūras svārstību un ledus segas/vižņu veidošanās rezultātā. Sniega risks var radīt palu risku sniega kušanas ūdeņu dēļ un sniega vētrās var būt palielināts vēja ātrums, kas var radīt infrastruktūras bojājumus. Attiecīgi risinājumi sniega un aukstuma viļņu riska mazināšanai varētu būt darbības, kas paredzētas ūdensteču un ūdenstilpņu noturībai pret klimata pārmaiņām un tās var būt, piemēram, šādas: 1) ūdensteču un ūdenstilpju tīrīšana un dabiskošana (MK noteikumu 24.1.4. apakšpunkts), 2) palieņu atjaunošana (MK noteikumu 24.1.5. apakšpunkts), 3) dambju un aizsprostu pielāgošana un uzlabošana (MK noteikumu 24.1.5. apakšpunkts), 4) mehānisku šķēršļu nojaukšana, kas, nepasliktinot biotopu stāvokli, sekmē ūdensteces garenvirziena nepārtrauktību (MK noteikumu 24.1.5. apakšpunkts), 5) palu terašu veidošana, kur tās ir vai nu izzudušas vai izmainītas (MK noteikumu 24.1.6. apakšpunkts), 6) ūdens necaurlaidīga zemes seguma aizstāšana ar ūdens caurlaidīgu segumu, kas gadījumos, ja zeme nav sasalusi, var palīdzēt novadīt sniega kušanas ūdeņus (MK noteikumu 24.1.7. apakšpunkts), 7) krastu stiprināšana pret eroziju (MK noteikumu 24.2.1. apakšpunkts) un citi pasākumi.

		Atbalstāma arī civilās aizsardzības nodrošinājuma iegāde un izveide, kas brīdinātu iedzīvotājus par ledus biežumu un bīstamību atrasties uz ledus, ledū ielūzušu cilvēku glābšanai nepieciešamo iekārtu iegāde. Sniega risks var būt saistīts ar sniega vētrām (24.4.apakšpunkts) un attiecīgi palielinātu vēja ātrumu. Šādos gadījumos pielietojami risinājumi vēja ātruma mazināšanai, kas var būt, piemēram, “zaļās” aizsargsienas no dažādiem mūžzaļajiem un citiem augiem, lai mazinātu vēja “koridorus” un pasargātu no vēja radītas erozijas, kā arī nojumes publiskās vietās, kur cilvēkiem patverties, lai pasargātos no vēja un reizē arī no sniega (MK noteikumu 24.4. apakšpunkts). Papildus ir vērtējami arī risinājumi saistībā ar īslaicīgu sniega segu radīto pārslodzi uz infrastruktūru, nokrišņiem kļūstot intensīvākiem un mazāk prognozējamiem. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.20.	Vai pasākumā tiks atbalstīta mobilo ģeneratoru iegāde, ko izmantot skolas, bērnudārza, doktorāta īslaicīgai darbības nodrošināšanai, kamēr tiek novērstas vētras/ plūdu vai citas sekas, kas izraisījušas elektrības pieslēguma pārtraukumu?	Atbilstoši MK noteikumu 24.5. apakšpunktam ir atbalstāma ar pielāgošanos klimata pārmaiņām saistīta civilās aizsardzības nodrošinājuma iegāde un izveide, kā arī atbilstoši MK noteikumu 28.4. apakšpunktam var iegādāties iekārtas un aprīkojumu pašvaldību civilās aizsardzības uzlabošanai, nepārsniedzot 10 procentus no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām. Līdz ar to, pamatojot mobilā elektrības ģeneratora plānoto izmantošanu civilās aizsardzības nodrošināšanā pašvaldībā saistībā ar vētru postījumiem vai citiem klimata pārmaiņu riskiem, šāda aprīkojuma iegāde ir atbalstāma. Jāņem vērā, ka projektā iegādātais aprīkojums būs izmantojams tikai civilai aizsardzībai. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
2.21.	Pašvaldība, ņemot vērā, ka klimata izaicinājumi saistās ar sniega segas biežumu un plūdiem, vēlētos veikt publisko ezeru pielāgošanu klimata pārmaiņām, stiprinot ezeru krastus, uzlabojot pludmales un iegādājoties bojas/glābšanas riņķus četriem publiskajiem ezeriem novadā. Vienam no šiem četriem ezeram vēlamies papildus veikt ezera krasta pastaigu takas pielāgošanu klimata pārmaiņām, iekļaujot šādas aktivitātes: 1) ūdensnecaurīdīgā seguma noņemšana (atkārtoti to izmantojot pašvaldībā citu celiņu uzlabošanai) un pastaigu takas pielāgošana klimata pārmaiņām, veidojot to gan pa sauszemi, gan pa ūdens daļu; 2) platformas izveide āra klasei, kas kalpotu zināšanu pilnveidei un uzlabošanai par klimata pārmaiņām un vides jautājumiem dažāda vecuma personām;	Izskatot aptuveno projekta ideju, secinām, ka tā konceptuāli būtu atbalstāma, taču būtiskākais, uz ko norādām, ir darbību pamatojums. Šajā idejas aprakstā var saskatīt gan vides izglītību, gan bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, gan gājēju takas vieglāku uzturēšanu kā pamatojumu konkrētajām darbībām. Lai gan pielāgošanās klimata pārmaiņām ir minēta kā pamatojums, tai ir jābūt galvenajam iemeslam konkrēto darbību izvēlē, t.i., visu projektā iekļauto darbību pamatojumam ir jābūt cieši saistītam ar pielāgošanos klimata pārmaiņām. Piemēram, kā galvenais iemesls konkrētu projekta ietvaros iestādāmo augu izvēlē būtu pamatojums, ka šie augi var pielāgoties dažādiem iespējamajiem klimatiskajiem apstākļiem vai tie ir jau iepriekš izmantoti, piemēram, krasta erozijas mazināšanā, un tai skaitā palielinās bioloģisko daudzveidību. Tādējādi projekta idejā minētā bioloģiskās daudzveidības nodrošināšana, vides izglītība u.tml. ir iekļaujama arī kā pastarpināti saistīts projekta pamatojums, taču lielākais uzsvars liekams uz to, kā konkrētā darbība sekmēs praktisku pielāgošanos klimata pārmaiņām. <u>Ezeru krastu stiprināšana</u> ir atbalstāma darbība, ja krasti ir pakļauti erozijai atbilstoši MK noteikumu 24.2.1. apakšpunktam. Tostarp, lai mazinātu plūdu riskus, ir atbalstāma palieņu atjaunošana (MK noteikumu 24.1.5. apakšpunkts) un palu terašu veidošana (MK noteikumu 24.1.6. apakšpunkts), kas var tikt attiecināta uz ezeru krastiem. <u>Labiekārtošanas darbībām</u>, tostarp peldvietu labiekārtošanai, padarot tās pieejamākas un patīkamākas apmeklētājiem – laipu, atkritumu tvertņu, soliņu izvietošana, pieklūšanas peldvietai labiekārtošana,

3) bioloģiskās daudzveidības nodrošināšana un krasta stiprināšana, iestādot dažādus augus un krūmus; 4) dzeramā ūdens pieejamība, uzstādot brīvdabas ūdens dzeramo krānu, kas paredzēts cilvēkiem un dzīvniekiem; 5) takas savienošana ar ceļu, ērtākai uzkopšanai ziemā (sniega tīrīšanai) un vides pieejamības veicināšanai (personām ar kustību un garīga rakstura traucējumiem). Vai aprakstītā ideja būtu atbalstāma šajā pasākumā? Ja nē, vai ir veicami precizējumi/pielāgojumi minētajām aktivitātēm, lai tās būtu atbalstāmas?	pludmales veidošana, tostarp tās nosargāšana pret eroziju un citiem labiekārtošanas darbiem, pieejams finansējums līdz 10% no kopējām attiecināmajām izmaksām (MK noteikumu 28.5. apakšpunkts). <u>Civilās aizsardzības pasākumiem</u>, tostarp boju/glābšanas riņķu, kā arī cita civilās aizsardzības nodrošinājuma iegādei un izveidei pieejamais finansējums ir 10% no kopējām attiecināmajām izmaksām (MK noteikumu 28.4. apakšpunkts). <u>Ūdensnecaur laidīga seguma noņemšana</u> ir atbalstāma saskaņā ar MK noteikumu 24.1.7. apakšpunktu, ja tiek paredzēta ūdens necaur laidīga zemes seguma aizstāšana ar ūdens caurlaidīgu segumu un projekta iesniegumā ir pamatots, kā tiks sekmēta pielāgošanās klimata pārmaiņām. Savukārt laipas būvniecība, kas uzskatāma par teritorijas labiekārtošanu, ir atbalstāma līdz 10% no kopējām attiecināmajām izmaksām. <u>Platformas izveide āra klasei</u>, ja tā netiek sasaistīta ar teritorijas labiekārtošanas darbiem, nav atbalstāma darbība. <u>Bioloģiskās daudzveidības nodrošināšana un krasta stiprināšana, iestādot dažādus augus un krūmus</u> ir atbalstāma aktivitāte, ja augu stādījumu mērķis ir stiprināt erozijai pakļautu krastu (MK noteikumu 24.2.1. apakšpunkts). Kā arī augu stādījumi būtu atbalstāmi, ja tiks izmantoti kā zaļais risinājums atbilstoši MK noteikumu 24.3. apakšpunktā minētajiem ilgtspējīgajiem “zaļās infrastruktūras” risinājumiem, kas sekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām, piemēram, sniedzot noēnojumu. Plānojot koku stādījumus ezeru krastos ar mērķi izveidot zaļo infrastruktūru, jāpamato, kādēļ tā nav pludmales labiekārtošana vai citi teritorijas labiekārtošanas darbi, uz kuriem attiecas finansējuma ierobežojums līdz 10% no kopējām attiecināmajām izmaksām, bet gan zaļais risinājums. <u>Brīvdabas ūdens dzeramo krānu</u> izveidošana ir atbalstāma publiskās vietās saskaņā ar MK noteikumu 24.3.7. apakšpunktu. Vienlaikus jāņem vērā, ka brīvkrāna ierīkošanai piesaistāms sadarbības partneris. Šim sadarbības partnerim ir jābūt sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam pašvaldībā, kurš ar pašvaldību ir noslēdzis pakalpojuma līgumu. Ja projektā tiks paredzētas darbības, kas saistītas ar ūdenssaimniecības infrastruktūras ierīkošanu (piemēram, minētā brīvkrānu uzstādīšana), tad par šīm darbībām (tās veic sadarbības partneris – sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs) ir jā sagatavo un jā iesniedz arī izmaksu – ieguvumu analīze. <u>Takas savienošana ar ceļu, ērtākai uzkopšanai ziemā un vides pieejamības veicināšanai</u> Šajā pasākumā ceļu infrastruktūras attīstīšana nav atbalstāma darbība, izņemot projekta teritorijas labiekārtošanas darbus (nepārsniedzot 10% no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām). Vienlaikus, ja tiek veikta esošu taku, ceļu ūdens necaur laidīga seguma nomaiņa uz ūdens caurlaidīgu segumu, tad šāds risinājums ir atbalstāms (MK noteikumu 24.1.7. apakšpunkts). Aicinām izvērtēt, vai projektēšanas un būvniecības procesā nav nepieciešamas vides piekļūstamības ekspertu konsultācijas, lai nodrošinātu atbilstošu vides pieejamību. <i>Publicēts 10.09.2024.</i>
---	--

2.22.	Vai šajā pasākumā ir atbalstāma arī jaunas lietusūdens savākšanas sistēmas izbūve vai tikai esošu sistēmu atjaunošana un uzlabošana?	Jā, pasākumā ir atbalstāma gan pašvaldību īpašumā esošu lietusūdens savākšanas sistēmu kapacitātes un kvalitātes uzlabošana apdzīvotās vietās, gan jaunu sistēmu ierīkošana (MK noteikumu 24.1.3. apakšpunkts). <i>Publicēts 10.09.2024.</i>
2.23.	Vai šajā pasākumā tiek atbalstīta pašvaldību ēku siltināšana?	Nē, pašvaldību ēku siltināšana šajā pasākumā nav atbalstāma. Pasākumā atbalstāmās darbības ir uzskaitītas MK noteikumu 24. punktā: 1) esošo meliorācijas sistēmu un lietusūdens savākšanas sistēmu atjaunošana un vides pielāgošana klimata pārmaiņām; 2) kompleksi risinājumi, lai veicinātu applūstošo teritoriju, erozijai pakļautu ūdenstilpju un ūdensteču krasta un peldvietu noturību pret klimata pārmaiņām (iekļaujot pasākumus civilās aizsardzības stiprināšanai); 3) ilgtspējīgi “zaļās” un “zilās” infrastruktūras, tai skaitā dabā balstīti, risinājumi, kas sekmē pielāgošanos klimata pārmaiņām; 4) vētru postījumu mazinošas infrastruktūras (t. sk. “zaļās” infrastruktūras) un aprīkojuma iegāde un izveide; 5) ar pielāgošanos klimata pārmaiņām saistīta civilās aizsardzības nodrošinājuma iegāde un izveide. <i>Publicēts 10.09.2024.</i>
2.24	Pašvaldība vēlētos kā vienu no aktivitātēm projektā stiprināt XXX upes krastu. Vai šajā gadījumā ir izmaksas, kas tiks vērtētas atsevišķi (to attiecināmība), vai tomēr kompleksi, kā nepieciešamas mērķa sasniegšanai, t.i., upes krasta stiprināšanai? Šobrīd tāmē ir šādas pozīcijas: konstrukciju demontāža, ciršana/zāģēšana, zemes klātie, apzaļumošana, nepastiprinātas salizturīgās kārtas būvniecība, nesaistītu minerālmateriālu pamata nesošās kārtas vai seguma būvniecība, satiksmes regulējums (ceļa zīmes), drošības barjeru uzstādīšana/atjaunošana.	Tas, vai tāmē iekļautās izmaksu pozīcijas tiks novērtētas kā atbilstošas konkrētās darbības īstenošanai, būs atkarīgs no Jūsu sniegtā pamatojuma projekta iesniegumā, ka šādas izmaksu pozīcijas ir nepieciešamas konkrētās darbības mērķa sasniegšanai, piemēram, to nosaka būvprojekts, būvnormatīvi, tehnoloģiskais process vai tml. Pirmšķietami Jūsu piemērā uzskaitītās izmaksu pozīcijas ir pamatotas, lai īstenotu darbību “krastu nostiprināšana, erozijas mazināšanas pasākumi”, izņemot pozīcijas “apzaļumošana” un “satiksmes regulējums”. Ja apzaļumošana ir ietverta būvnormatīvos noteiktajās minimālajās prasībās, tad šāda izmaksu pozīcija būtu atbalstāma (sniedzot pamatojumu). Ja ar apzaļumošanu tiek paredzēti risinājumi, kas tieši sekmē erozijas mazināšanu, piemēram, tiek izvēlēti noteikti augi, kas specifiski sekmē krasta stiprināšanu, tad arī, sniedzot pamatojumu, šādas darbības ir atbalstāmas. Pretējā gadījumā šādas izmaksas būtu attiecināmas atbilstoši MK noteikumu 28.5. apakšpunktam (teritorijas labiekārtošanas izmaksas), nepārsniedzot 10 procentus no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām. Arī izmaksu pozīcija “satiksmes regulējums” būtu iekļaujama iepriekš minētajās teritorijas labiekārtošanas izmaksās. Tomēr, ja šī izmaksu pozīcija ietver zīmes, kas ir specifiski nepieciešamas civilās aizsardzības nodrošināšanai, tad tā iekļaujama civilās aizsardzības nodrošinājuma izmaksās (MK noteikumu 24.5. apakšpunkts). <i>Publicēts 30.09.2024.</i>
2.25.	Kā vienu no darbībām projektā pašvaldība vēlas veikt ūdens novadīšanas sistēmas atjaunošanu XXX pilsētā.	Plānotā darbība atbilst MK noteikumu 24.1.2. apakšpunktam, ja tiek saņemts meliorācijas sistēmu projektēšanas vai upju un jūras hidrotehnisko būvju projektēšanas jomā sertificēta būvspeciālista atzinums par to, ka pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu ietekmē pali, un netiek mainīts sistēmas

	Minētā ūdens novadišanas sistēma ir pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēma, garums 3221 m, atrodas YYY ezera piekrastes teritorijā, kopējā tieši ietekmētā nosusināmā platība aptuveni 33 ha, šķērso 19 zemes gabalus, no kuriem 5 zemes gabali ir privātīpašumi. Vēlamies precizēt, vai plānotā darbība atbilst MK noteikumu 24.1.1. (pašvaldību īpašumā esošo meliorācijas sistēmu atjaunošana un pārbūve) vai 24.1.2. apakšpunktam (pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmu atjaunošana un pārbūve)?	lietošanas veids. Jāievēro arī ieguldījumu nosacījumi attiecībā uz īpašumtiesībām (saglabājami visā projekta dzīves ciklā): 1) ja projektā plānots veikt pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas atjaunošanu bez būvniecības, tad finansējuma saņēmējam ir jābūt bezatlīdzības turētājam (patapinājuma) tiesībām uz tām zemes vienībām (to daļām), kurās tiks veiktas projekta darbības; 2) ja projektā plānots veikt pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas atjaunošanu ar būvniecības procesu – jābūt spēkā esošai apbūves tiesībai (ierakstītai zemesgrāmatā līdz būvdarbu uzsākšanai) uz visām zemes vienībām (to daļām), kurās tiks veiktas būvniecības darbības. <i>Publicēts 30.09.2024.</i>
3. Projekta iesnieguma aizpildīšana un pievienojamie dokumenti		
3.1.	Kādos gadījumos ir jāiesniedz atlases nolikuma 8.12. apakšpunktā minētais sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta atzinums? Vai tas ir jāiesniedz arī tad, ja ir veikts ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums vai ir izdoti Valsts vides dienesta tehniskie noteikumi?	Sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta atzinums ir jāiesniedz gadījumā, ja paredzētajai darbībai nav jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, bet tās atrodas tuvumā vai pašā Eiropas Savienības nozīmes biotopā vai sugu atradnē (t.sk., ārpus Natura 2000 teritorijām), īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, kurai nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns, vai mikroliegumā. Šāds atzinums ir jāiesniedz arī darbībām, kurām ir veikts sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums vai ir izdoti Valsts vides dienesta tehniskie noteikumi. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
3.2.	Izmaksu un ieguvumu analīze obligāti nepieciešama tikai gadījumā, ja tiek veiktas MK noteikumu 24.6. apakšpunktā minētās darbības, bet, ja plāno citas darbības, piemēram, tikai zaļināšanas pasākumus, vai tad izmaksu un ieguvumu analīze nav obligāti jāveic? Kādā formātā šis ekonomiskais pamatojums ir nepieciešams, lai kritērijs tiktu izpildīts, vai pietiek ar pamatojumu/skaidrojumu/apliecinājumu projekta aprakstā?	Izmaksu un ieguvumu analīze (turpmāk – IIA) ir obligāti jāiesniedz tikai gadījumā, ja projektā ir sadarbības partneris – sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs. Šādā gadījumā IIA obligāti jā sagatavo tikai par projektā paredzētajām ūdenssaimniecības infrastruktūras darbībām. Visos pārējos gadījumos IIA var iesniegt, bet tā nav obligāta. Ja netiek iesniegta IIA, tad obligāti ir jāiesniedz ieguldījumu ekonomiskais pamatojums, kas satur izvērtējumu par investīciju uzturēšanai un ilgtspējai nepieciešamo finansējuma un darbību kopumu projekta dzīves cikla laikā, kas noteikts atbilstoši MK noteikumu 20. punktam. Ieguldījumu ekonomiskais pamatojums ir iesniedzams kā viens no obligātajiem pielikumiem un ir sagatavojams brīvā formā pēc iesniedzēja ieskatiem. Vienlaikus ir būtiski ievērot, ka līdzās ekonomiskajam pamatojumam nepieciešams izvērtējums ar darbību kopumu un vajadzīgo finansējumu projekta uzturēšanai un ilgtspējai. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
3.3.	Lūgums skaidrot, kādos gadījumos projektam kvalitātes kritērijā Nr. 4.7 "Projekta komplementaritāte" tiks piešķirti 0,5 punkti: 1) vai jānorāda jebkādi projekti vai ir kāda specifika, noteikts īstenošanas laiks vai tml.;	1) Atbilstoši kritēriju piemērošanas metodikai, šim projektam, kas iekļauts pašvaldības attīstības programmā, jābūt saistītam vai nu ar SEG samazināšanu/novēršanu vai tam jāveicina CO₂ piesaiste. Vērtēšanā var tikt izmantoti VARAM metodiskie ieteikumi pašvaldībām klimata pārmaiņu politikas jomā, piemēram, 5.3. sadaļā aprakstītie projektu virzieni. 2) Nē, detalizētāks teritoriālais tvērums par pašvaldības administratīvo teritoriju nav nepieciešams, tiek vērtēta tikai šāda projekta esamība pašvaldības attīstības programmas investīciju plānā.

	2) vai šiem projektiem, kas ir ietverti investīciju plānā, ir jābūt teritoriālai sasaistei ar mūsu plānoto pasākuma projektu? Vai tad, ja vēlamies saņemt papildu punktus 4.7. kritērijā un iekļaujam investīciju plānā kādus papildu projektus, mums tie patiešām arī būs jāīsteno šī pasākuma projekta īstenošanas laikā vai pēcuzraudzības periodā?	Jā, ja pašvaldība vēlas saņemt 0,5 punktus kvalitātes kritērijā Nr. 4.7 “Projekta komplementaritāte”, tad pašvaldības attīstības programmā, t.sk., investīciju plānā ir jābūt iekļautam citam pasākumam, kas vērsts uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu un novēršanu un / vai CO₂ emisiju piesaisti, kuru pašvaldība īsteno par saviem budžeta līdzekļiem, un kurš tiks īstenots papildus projekta iesniegumā aprakstītajam pasākumam. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
3.4.	Vai mums ir jāiesniedz arborista atzinums par to, ka projektā plānotās darbības neietekmēs aizsargājamu koku, ja koks atrodas tajā pašā kadastrā, kur plānotas projekta darbības, taču tās neskars aizsargājamā koka teritoriju?	Ja projektā plānotās darbības neatrodas tuvumā vai pašā aizsargājama koka teritorijā un projekta iesniegumā ir sniegts pamatojums tam, ka plānotās darbības neietekmēs negatīvi aizsargājamo koku (piemēram, plānotas darbības, kas nevar negatīvi ietekmēt koka augšanu un dabisko attīstību vai to īstenošanas vieta atrodas pietiekamā attālumā no aizsargājamā koka teritorijas), tad arborista atzinums nav jāpievieno. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
3.5.	Kā rīkoties, ja ietekmes uz vidi novērtējums līdz projekta iesniegšanai vēl nebūs pabeigts pilnībā, jo nebūs pilnībā noslēdzies veicamo darbību priekšizpētes process?	Šādā gadījumā jāsniedz skaidrojums projekta iesnieguma sadaļā “Projekta ietekme uz vidi” par esošo situāciju, t.sk., sniedz informāciju par projekta darbībām, kurām saskaņā ar vides jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem ir nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu vai sākotnējo izvērtējumu (t.sk., ja īpaši aizsargājamai dabas teritorijai nav izstrādāts dabas aizsardzības plāns). Ja ietekmes uz vidi novērtējums nav pabeigts līdz projekta iesnieguma iesniegšanai, apliecina, kas tas tiks pabeigts līdz attiecīgās darbības uzsākšanai. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
3.6.	Cik detalizēti ir jāizdala projekta izmaksas, aizpildot projekta iesnieguma sadaļu “Budžeta kopsavilkums”?	Projekta izmaksas vēlams izdalīt pēc iespējas detalizēti, izmantojot iespēju budžeta kopsavilkuma tabulā veidot apakšpozīcijas. Īpaši būtiski ir izdalīt atsevišķi ieguldījumus, kas projektā paredzēti “zaļās” infrastruktūras vai jaunizveidotas vai nostiprinātas piekrastes joslas un upju un ezeru krastu aizsardzības pret plūdiem teritorijas izveidei, ņemot vērā, ka šo izmaksu apmērs tiks izmatots kvalitātes kritērijā Nr. 4.1 “Projekta efektivitāte” piešķiramo punktu aprēķinā. <i>Publicēts 10.09.2024.</i>
3.7.	Lūdzam skaidrot, kā būtu aprēķināma rādītāja ““Zaļā” infrastruktūra, kas izveidota vai jaunināta nolūkā pielāgoties klimata pārmaiņām, ha” vērtība, īpaši zemas gatavības projektos, kuros precīzas platības vēl nav zināmas vai gadījumos, kad projektā paredzētas vairākas projekta īstenošanas vietas, kur kādā paredzēts izbūvēt zaļo sienu, vēl kādā stādīt kokus	Iesniedzot projekta iesniegumu, būs jānorāda rādītāju ““Zaļā” infrastruktūra, kas izveidota vai jaunināta nolūkā pielāgoties klimata pārmaiņām, ha” un “Jaunizveidota vai nostiprināta piekrastes joslas un upju un ezeru krastu aizsardzība pret plūdiem, km” sasniedzamās vērtības, kā arī ieguldījumu summa šo rādītāju sasniegšanai, ja šie rādītāji attiecas uz projektu. Šī informācija tiks izmantota kritērija Nr. 4.1 vērtēšanā, līdz ar to projekta iesnieguma iesniegšanas brīdī projektam ir jābūt tādā gatavības stadijā (jābūt pieejamai pierādāmai informācijai), lai būtu iespējams noteikt šo rādītāju vērtības, kā arī ieguldījumu summu, kas plānota šo rādītāju sasniegšanai. Ja uz projekta iesnieguma iesniegšanas brīdi pilnībā precīzas platības vēl nav zināmas, bet tiek izmantota informācija par aptuvenajām platībām, iesakām šo rādītāju sasniedzamās

	vēja slodzes mazināšanai, bet trešajā – izveidot biojoslu u.tml.	vērtības norādīt mazākas nekā būs projektā faktiski, jo pēc projekta apstiprināšanas, jau īstenošanas laikā precizējot (t.i., palielinot) rādītāju, būs jāsaglabā projekta ieguldījumu efektivitāte (t.i., sasniedzamajai rādītāja vērtībai nepieciešamais ERAF finansējums jāsaglabā tādā pašā % intervālā no kopējā attiecināmā ERAF finansējuma kā projekta iesnieguma iesniegšanas brīdī), lai neveidotos situācija, kurā projekts vairs nekvalificējas atbalstam. Vienlaikus rādītāja vērtību varēs arī palielināt, palielinot pašvaldības līdzfinansējumu, taču šāda darbība neietekmēs projekta efektivitāti, t.i., kritērijā Nr. 4.1 piešķirto punktu skaitu. Ja rādītāju vērtības projekta īstenošanas laikā tiks samazinātas, tad šādu līguma grozījumu gadījumā tiks pārvērtēti arī kvalitātes kritēriji, attiecīgi var mainīties arī projekta vieta pēc kvalitātes kritērijos saņemto punktu skaita. Iepriekš minēto rādītāju sasniedzamās vērtības aprēķināšana projektos, kuros ir paredzētas vairākas projekta īstenošanas vietas, notiek, summējot plānotās rādītāja vērtības visās tā īstenošanas vietās. Ja projekta darbības plānots veikt plašākā teritorijā, piemēram, visā parka vai skvēra teritorijā tiek atjaunoti koku stādījumi, rādītāja platību var noteikt pēc dažādiem jau pašvaldības rīcībā esošiem plānošanas dokumentiem vai citiem informācijas resursiem. Vēršam uzmanību, ka projektos abi iepriekš minētie rādītāji nav obligāti. <i>Publicēts 10.09.2024.</i>
4. Vērtēšana un lēmumu pieņemšana		
4.1.	Kā tiks vērtēta projekta atbilstība kvalitātes kritērijam Nr. 4.2 “Projekta atbilstība klimatiskajiem riskiem”? Vai pašvaldība šajā kritērijā vispār var iegūt punktus, ja attiecībā uz nākotnes scenārijiem, mēs nerasniedzam kritērijā noteiktos sliekšņus?	Kvalitātes kritērijā Nr. 4.2 “Projekta atbilstība klimatiskajiem riskiem” tiks vērtēts, kādā mērā projektā tiek veikti pielāgošanās pasākumi klimata pārmaiņām jomās, kas visvairāk atbilst pašvaldības klimata profila riska klasei (karstuma viļņi, aukstuma viļņi, nokrišņu risks, sniega risks, vidējā gaisa temperatūra, gada nokrišņu daudzums). Ja Jūsu pārstāvētā pašvaldība nerasniedz šajā kritērijā noteiktos sliekšņus attiecībā uz nākotnes scenārijiem (vidējā gaisa temperatūra un gada nokrišņu daudzums), varat saņemt punktus šajā kritērijā, ja projektā tiks veikti pielāgošanās pasākumi tādām klimata pārmaiņām kā karstuma viļņi, aukstuma viļņi, nokrišņu risks un sniega risks. Visvairāk punktu Jūsu pārstāvētā pašvaldība saņems, ja projektā iekļaus pasākumus, kas ļaus pielāgoties riskam, kuram ir noteikta trešā riska klase, līdz ar to kvalitātes kritērijā Nr. 4.2 būtu iespējams saņemt vismaz trīs punktus. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
4.2.	Lūdzam skaidrot, kā tiks vērtēta projekta atbilstība kvalitātes kritērijam Nr. 4.3 “Projekta atrašanās vieta”, ja projektā būs vairākas projekta īstenošanas vietas. Piemēram, ja projektā ir trīs īstenošanas vietas un tikai vienā vietā izpildās nosacījums par attālumu līdz “zaļajai” infrastruktūrai, bet pārējās divas projekta īstenošanas vietas neatbilst šim	Jā, ja projektā būs kaut viena teritorija, kura atbilst kvalitātes kritērija Nr. 4.3 “Projekta atrašanās vieta” nosacījumiem, projektam tiks piešķirti attiecīgie punkti, neskatoties uz to, ka projektā būs arī citas īstenošanas vietas, kas neatbilst kritērija nosacījumiem. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>

	nosacījumam, vai projekts saņems papildu punktus kvalitātes kritērijā Nr. 4.3?	
4.3.	Projekta iesniegumam kritērijā Nr. 3.4 tiek piešķirts vērtējums „Jā”, ja projekta iesniegumā ir aprakstīts, kā tiks ievēroti vismaz divi no trim Jaunā Eiropas “Bauhaus” principiem: 1) estētika – projekta iesniegumā ideja ir atzīta par piemērotāko izstrādes procesā – projekta izstrādes gaitā ir jābūt iekļautai radošai personai, kura saņēmusi valsts atzītu vismaz otrā līmeņa augstākās izglītības diplomu arhitektūrā un/vai ainavu arhitektūrā, vai telpiskās attīstības plānošanā, ir ieguvusi kvalifikāciju un veic profesionālo darbību. Ja nepieciešams, papildus iekļauj attiecīgas jomas mākslinieku vai dizaineru; [..] Vai projektam var piesaistīt pašvaldības arhitektu, kas atbilst minētajām prasībām, vai tomēr ir jāpiesaista neitrāls speciālists?	Ja pašvaldības arhitekts atbilst kritēriju piemērošanas metodikā noteiktajām prasībām (persona ir saņēmusi valsts atzītu vismaz otrā līmeņa augstākās izglītības diplomu arhitektūrā un/vai ainavu arhitektūrā, vai telpiskās attīstības plānošanā, ir ieguvusi kvalifikāciju un veic profesionālo darbību), tad šo speciālistu var piesaistīt projekta ideju vērtēšanā. <i>Publicēts 26.08.2024.</i>
4.4.	Ja pašvaldība uz projekta iesnieguma iesniegšanas brīdi ir sagatavojusi tikai projektēšanas uzdevumu, kurā ir iekļauta prasība būvniecības ieceres risinājumos ievērot Jaunā Eiropas “Bauhaus” principus, tomēr, ņemot vērā dokumentu gatavības pakāpi/stadiju, pašvaldībai nav iespēju iesniegt kritērijā Nr. 3.4 norādīto projekta ideju vērtēšanas komisijas protokolu, jo projektētāju piedāvātie risinājumi būs pieejami tikai projektēšanas stadijā. Vai šādā veidā pašvaldība nodrošinās atbilstību kritērijam Nr. 3.4 attiecībā uz Jaunā Eiropas “Bauhaus” principu “estētika”?	Vērtēšanas kritēriju piemērošanas metodikā nav paredzēti citi veidi, kā apliecināt Jaunā Eiropas “Bauhaus” principa “estētika” izpildi, kā tikai projekta ideju vērtēšanas komisijas sēdes protokols vai līdzvērtīgs dokuments, kurā projekta ideja ir atzīta par piemērotāko izstrādes procesā. Projekta ideju vērtēšana organizējama pirms projektēšanas, lai palīdzētu projekta iesniedzējam izlemt, kuru projekta ideju attīstīt. Komisijas sastāvā jāiekļauj vismaz viens eksperts – radoša persona, kura saņēmusi valsts atzītu vismaz otrā līmeņa augstākās izglītības diplomu arhitektūrā un/vai ainavu arhitektūrā, vai telpiskās attīstības plānošanā, ir ieguvusi kvalifikāciju un veic profesionālo darbību. Ja projekta gatavības pakāpe ir zema un nav veikta projekta ideju vērtēšana, atzīstot projektā iekļauto ideju par piemērotāko, tad uz projekta iesnieguma vai tā precizējumu iesniegšanas brīdi nav iespējams pārliecināties par principa “estētika” izpildi, un princips nav iekļaujams projekta iesniegumā. Šādā gadījumā ir iespēja piemērot Jaunā Eiropas “Bauhaus” principus “ilgtspēja” un “iekļautība”. <i>Publicēts 10.09.2024.</i>
4.5.	Ja projektā ir iekļautas divas darbības, taču vērtēšanas rezultātā viena no tām tiek noraidīta, vai pastāv iespēja, ka tiks apstiprināts projekts ar otru plānoto	Tas ir atkarīgs no projekta satura un iemesla, kādēļ viena no darbībām nevar tikt atbalstīta. Pastāv iespēja, ka projekta iesniegums tiek apstiprināts ar nosacījumu izslēgt vienu darbību no projekta, ja vien ar atlikušo darbību projekts kopumā atbilst visiem pasākuma nosacījumiem, piemēram, projekta iesnieguma minimālais attiecināmo izmaksu apmērs arī ar atlikušo darbību nav mazāks par 200 000 euro (ieskaitot)

	darbību? Vai šādā gadījumā viss projekts tiek noraidīts?	(MK noteikumu 14. punkts). Taču šādā gadījumā var arī tikt pieņemts lēmums par projekta iesnieguma noraidīšanu, ja projekta iesniegums neatbilst projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem un nepilnības novēršana ietekmētu projekta iesniegumu pēc būtības (Eiropas Savienības fondu 2021.—2027. gada plānošanas perioda vadības likuma 24. panta trešās daļas otrais apakšpunkts). <i>Publicēts 10.09.2024.</i>
4.6.	Ja daļai aktivitāšu, kas iekļautas projektā, ir visa nepieciešamā dokumentācija, bet daļai – tikai iecere un tāme, vai šajā gadījumā projekts tiks vērtēts kā zemas gatavības, jo nav visiem augstākajā gatavībā dokumentācija?	Vērtējot projekta atbilstību kvalitātes kritērijam Nr. 4.4 “Projekta gatavības pakāpe”, tiek vērtēta visu projekta ietvaros plānoto būvniecības darbību gatavības pakāpe, līdz ar to, visam projektam tiks piešķirts tāds punktu skaits kvalitātes kritērijā Nr. 4.4, kāds būtu piešķirams zemākās gatavības pakāpes darbībai. Taču jāņem vērā, ka projekta gatavības pakāpe nav izslēdzošs kritērijs, t.i., minimālās prasības projekta gatavībai netiek noteiktas un šajā kritērijā obligāti punkti nav jāsaņem. <i>Publicēts 30.09.2024.</i>
5. Īstenošanas nosacījumi		
5.1.		